

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/48/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület
148/2019. (V. 9.) számú
állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. január 31-én előterjesztett **panaszát** a 2019. május 9-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra előadó testületi tag távollétében, írásbeli előterjesztése nyomán – megtartott zárt ülésén

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Sz. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedés történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2019. január 31-én történt rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés), és rendőri hangneme miatt 2019. január 31-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amit 2019. február 13-án, postai úton kiegészített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint 2019. január 31-én 12 óra 35 perckor a panaszost rendőrök állították meg T. település B. út 53. szám előtt. A szolgálati gépkocsit vezető rendőr kiszállt, elkérte a panaszos iratait. A panaszos átadta azokat, ekkor a rendőr közölte, hogy a megállítás oka az volt, hogy vezetés közben telefonált. Ő tagadta ennek a tényét, mire a rendőr megkérdezte, hogy milyen színű a mobiltelefonja. A panaszos közölte, hogy fekete. A rendőr azt mondta, hogy „akkor telefonált”. A rendőr kérte a panaszost, hogy adja át a mobilkészüléket, amire a panaszos közölte, hogy ez az ő tulajdona, ezért nem adja oda. A rendőr ekkor

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

erélyesebben felszólította a panaszost a készülék átadására, a panaszos megismételte, hogy övé a telefon, amit nem ad át senkinek.

A rendőr a szóváltást követően felszólította a panaszost, hogy szálljon ki a gépkocsiból, aminek eleget tett. A rendőr a gépkocsi hátuljához kíserte őt, majd a másik rendőr is kiszállt a szolgálati gépkocsiból, és odalépett hozzájuk. Az intézkedést megkezdő rendőr ekkor megfenyegette a panaszost: ez az utolsó esélye, hogy átadja a telefont, ellenkező esetben megbilincseli, és elő is vette a bilincset, közben pedig megfogta a panaszos jobb kezét, mintha rá akarná tenni azt. Megkérdezte a panaszostól, hogy döntött. A panaszos közölte, hogy odaadja a telefont, de nem egyezik bele, hogy ahhoz a rendőr hozzányúljon. A rendőr azonban kivette a készüléket a kezéből, és nyomogatni kezdte, majd közölte: a híváslista alapján látja, hogy a panaszos öt perccel korábban tette le a telefont, ezért feljelentést tesz ellene.

A rendőrök visszaültek a szolgálati gépkocsiba, felírtak valamit, majd a panaszost elengedték. Semmilyen dokumentumot nem kapott a rendőri intézkedésről.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panaszossal szemben a Sz. Városi Rendőrkapitányság két rendőre: a T. település Rendőrőrs P. község r. főtörzsőrmester körzeti megbízottja (S.Z.) és a rendőri intézkedés időpontjában a T. község r. törzsszázlós körzeti megbízottja (a rendőrségi tájékoztatás időpontjában a V. település Rendőrőrs D. község körzeti megbízottja (H.G.) foganatósította a rendőri intézkedést.

2) A Sz. Városi Rendőrkapitányság r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbiakat tartalmazza.

a) A rendőri intézkedés előzménye az volt, hogy az intézkedő rendőrök szolgálatuk ellátása során T. településen, a Sz. téren tartózkodtak, amikor is 12 óra 28 perckor arra lettek figyelmesek, hogy a tér irányából a hídra kanyarodik egy sötét színű személygépjármű, amelynek a vezetője jobb kezével a jobb füléhez tart egy fekete színű mobiltelefont, és beszél. Mivel mindkét intézkedő rendőr egyértelműen látta oldalról a szabálysértést, ezért a gépjárművet és annak vezetőjét (a panaszost) intézkedés alá vonták.

b) A rendőrök a vezetés közben kézben tartott mobiltelefonnal elkövetett szabálysértés miatt feljelentéssel éltek a panaszossal szemben.

c) Az intézkedés kezdetén a rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak, illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5 §-a (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően léptek fel. Az intézkedést végig nyugodt hangnemben folytatták le.

d) A feljelentés alapján szabálysértési eljárás indult a Sz. Városi Rendőrkapitányságon, amit annak *Osztálya folytatott le.

3) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszossal szemben intézkedő rendőrök utólag jelentést készítettek.

a) P. község r. főtörzsőrmester körzeti megbízottja jelentésében az alábbiakat nyilatkozta.

A r. főörzsőrmester a kérdéses napon a r. törzssászlóssal látott el a T. település Rendőrőrs illetékességi területén szolgálatot, amikor is (a mozgó ellenőrzés során) 12 óra 28 perckor arra lett figyelmes, hogy a Sz. tér irányából a hídra kanyarodik egy sötét színű, régi típusú Volkswagen Golf, amelynek a vezetője jobb kezével a jobb füléhez tart egy fekete színű mobiltelefont, és közben beszél. Mindkét rendőr jól látta oldalról az elkövetett szabálysértést, ezért a személyautót és annak vezetőjét (a panaszost) intézkedés alá vonta.

Az intézkedést a B. út és G.Á. utca kereszteződésénél kezdték meg, mivel forgalmi okokból a biztonságos megállításra ott volt lehetőség. A rendőr a Szolgálati Szabályzatnak megfelelően (köszönés, tisztelgés, név, rendfokozat, azonosítószám és beosztás megadása valamint a rendőri intézkedés oka) kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben, aki egyedül ült az autóban. Az intézkedés megkezdésekor közölte vele a megállítás okát: a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. §-ának (2) bekezdése szerinti (a kézben tartott mobiltelefon használata járművezetés közben) magatartást, és elkérte a személyes, illetve a gépkocsi okmányait.

A panaszos nem ismerte el a rendőrök által egyébként jól látott szabálysértést, ezért a r. főörzsőrmester közölte vele, hogy szabálysértési feljelentést tesz ellene, amit tudomásul vett. Az intézkedés során ellenőrizték a panaszost, illetve az általa vezetett személygépkocsit a körözési rendszerben.

A gépkocsi jobb első ülésére helyezett fekete színű mobiltelefon tekintetében a rendőr felszólította a panaszost, hogy a telefon IMEI számát adja át, mivel azt is ellenőriznie kell a körözési rendszerben. A panaszos azonban többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó átadni a telefon IMEI számát, ezért a rendőr „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával figyelmeztette: amennyiben tovább akadályozza a rendőri intézkedést, kényszerítő eszközt alkalmaz és előállítja a Sz. Városi Rendőrkapitányságra.

Ezt követően a panaszos kivette az autó első üléséről a mobiltelefont, majd közölte, hogy nem tudja megmutatni az IMEI számot, mivel nem tudja, hol kell keresni. A rendőr tájékoztatta, hogy be kell ütni a telefonkészülék hívószámához egy kódot (*#06#), és megjelenik a kijelzőn az IMEI szám. A panaszos továbbra is értetlenkedett, ezért a r. főörzsőrmester elkérte tőle a készüléket, és a kódot ő írta be a készülékbe, és az IMEI szám felírását követően azt visszaadta a panaszosnak.

A rendőr az intézkedés során rögzített minden adatot, ami a feljelentés megírásához szükséges volt, azt követően visszaadta a panaszosnak az iratait.

A rendőr az intézkedés során testi kényszerszert nem alkalmazott, mivel a panaszos a telefon IMEI számát rendelkezésre bocsátotta.

Az intézkedést higgadt, nyugodt hangnemben folytatta le, a panaszossal szemben nem volt agresszív, a r. törzssászlós pedig az intézkedést végig szakszerűen biztosította.

Az igazoltatás során a panaszos nem volt végig együttműködő: a rendőri utasításoknak többszöri felszólításra volt hajlandó eleget tenni.

b) A rendőri intézkedés időpontjában, T. községben szolgálatot teljesítő r. törzssászlós jelentése a r. főörzsőrmester jelentésével [Állásfoglalás II. rész 3) a) pont] lényegét tekintve megegyezik, illetve az alábbi többlet információt tartalmazza.

A panaszos által vezetett személygépkocsit a kereszteződésnél úgy állították meg, hogy mögötte haladva a szolgálati személygépkocsi fény- és hangjelzését használták, illetve a jobb oldali irányjelző berendezést működtették, amit a panaszos megértett, az úttestről az útpadkára lehúzódt és megállt.

A gépkocsi megállítást követően a szolgálati gépkocsiból mindkét rendőr kiszállt, a gépjárműhöz mentek, a panaszos azonban az intézkedés megkezdésekor nem szállt ki, csak az igazolásra történő felszólításakor. Az intézkedést a r. főörzsőrmester folytatta le, a r. törzssászlós

az intézkedés biztosítását végezte, illetve az átadott okmányokat az országos nyilvántartásban és körözési rendszerben leellenőrizte. A panaszos közben közölte, hogy a neki felrótt szabálysértést nem ismeri el, a mobiltelefonját nem használta.

Az intézkedés megkezdésekor mindkét rendőr látta, hogy egy fekete színű mobiltelefon volt az első ülésen, ezért a r. főörzsőrmester felszólította a panaszost, hogy a mobiltelefon azonosítási számát mutassa meg vagy közölje, mivel azt a körözésben ellenőrizni fogják, továbbá annak egyedi azonosítási száma az eljárás lefolytatása érdekében szükséges.

A panaszos „A törvény nevében!” szavak elmondását követően a felszólítást megértette, a további intézkedésnek alávetette magát, ezért nem volt szükség testi kényszer vagy bilincs használatára, de egyik rendőr sem érintette meg őt, illetve nem vette elő a bilincset.

A r. főörzsőrmester nyugodt hangnemben folytatta le az intézkedést; a r. törzsszázlós szóban nem folyt bele az intézkedésbe, csak az intézkedés biztosítását és az okmányok ellenőrzését végezte. A rendőr szintén úgy nyilatkozott, hogy a panaszos az intézkedés alatt nem volt együttműködő, többszöri felszólításra hajtotta végre a rendőrtárs által adott utasításokat.

4) A rendőrség továbbította a Testület részére a szabálysértési eljárás egyes iratait is.

a) A szabálysértési feljelentés szerint a tényállást az Állásfoglalás II. rész 3) a) pontjában ismertetett rendőri jelentésben foglaltakkal egyezően tartalmazza. Abban szerepel továbbá az is, hogy a panaszos a szabálysértés elkövetését a helyszínen nem ismerte el és közölte, hogy nem ír alá semmit. A közölt feljelentést tudomásul vette.

b) a Sz. Városi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a panaszost a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt 20.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

A határozat indokolása szerint a szabálysértési hatóság a szabálysértési feljelentéssel egyező tényállás alapján azt tisztázottnak és a szabálysértés elkövetését bizonyítotttnak ítélte meg.

III.

A panaszos sérelmezte a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, annak során mobiltelefonjának ideiglenes elvételét, és azt, hogy a rendőr abba belenézett. Panaszolta továbbá azt, hogy kényszerítő eszköz alkalmazásával fenyegette meg a rendőr, illetve azt, hogy a rendőri intézkedésről nem kapott dokumentumot. **A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez fűződő, XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.**

1) A Testület vizsgálta, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

a) A panaszbeadvány mindössze azt tartalmazza, hogy a panaszos gépkocsival közlekedett, amikor megállították a rendőrök. Állítása szerint vezetés közben nem használta mobiltelefonját.

A rendőrségi dokumentumok ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a szolgálatot teljesítő rendőrök látták, hogy a panaszos kézben tartott mobiltelefonnal vezet.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési,

bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Az Rtv. 44. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint továbbá a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A rendőrségi dokumentumokban megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi, Rtv.-n és Szolgálati Szabályzaton kívüli jogszabályi rendelkezések hívhatók fel. A közlekedésben résztvevőkre vonatkozó általános rendelkezéseket rögzíti a KRESZ 3. §-a, amelynek (2) bekezdése szerint a gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat. A Szabs. tv. 224. §-a szerint a továbbá a közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését követi el az, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésének észlelésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a közlekedési szabálysértés rendőrök általi észlelése mindenképpen olyan körülmény, amely a közlekedésbiztonság, ezáltal a közbiztonság védelme érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőri intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A panaszos kifejezetten ugyan nem sérelmezte igazoltatását, azzal összefüggésben azonban a Testület az alábbiakra mutat rá.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A törvényhely (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

A panaszos igazoltatása a fentiek alapján (mivel az észlelt szabálysértés alapján helyszíni bírság kiszabásának vagy szabálysértési eljárás lefolytatásának volt helye) jogszerű és indokolt volt, ami által nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.

A Testület megjegyzi, hogy a fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezések összeolvasásából kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre (pl. szabálysértés) utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. (Míg az Rtv. 29. §-a alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.)

A Testület ugyanakkor leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

2) A Testület az előzőekben tett megállapításaival szoros összefüggésben vizsgálta panasz azon részét, hogy a panaszos nem kapott dokumentumot a rendőri intézkedés végeztével.

a) Az Rtv. főszabályként nem ír elő kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy a rendőri intézkedés alá vont személynek dokumentumot kell adni a rendőri intézkedésről. Az Rtv. csak az előállítás esetén teszi kötelezővé a rendőrség számára, hogy arról, illetőleg annak időtartamáról igazolást állítson ki [Rtv. 33. § (4) bekezdés]. A közlekedésrendészeti intézkedés, illetve az igazoltatás során ilyen alakszerűség nem áll fenn. Ugyanakkor a rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy történt írásbeli rögzítés: az intézkedő rendőrök még aznap szabálysértési feljelentést tettek.

b) A Testület felhívja a panaszos figyelmét továbbá arra, hogy a jogszabályok a rendőr számára mérlegelési lehetőséget engednek abban a tekintetben, hogy szabálysértés észlelése esetén feljelentést tegyen, vagy helyszíni bírságot szabjon ki. (A rendőrségi dokumentumok szerint ugyanakkor a panaszos a szabálysértés elkövetését a helyszínen nem ismerte el és közölte, hogy nem ír alá semmit.) A rendőrök közölték ugyanakkor, feljelentést tesznek ellene az elkövetett szabálysértés miatt.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a rendőrség részéről nem történt – a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét megvalósító – dokumentációs mulasztás.

3) A panaszos sérelmezte azt, hogy telefonját – többszöri felszólítást követően – a rendőr elvette, és megnézte annak IMEI számát és a híváslistát.

A rendőrök ezzel szemben úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos nem volt együttműködő, többszöri felszólításra volt hajlandó az utasításoknak eleget tenni. Az intézkedő r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a telefon IMEI számát is ellenőriznie kell a körözési rendszerben. A panaszos azonban többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó azt rendelkezésre bocsátani, illetve közölte, hogy nem tudja, hol kell keresni az adatot. A rendőr tájékoztatta, hogy be kell ütni egy kódot a telefonba. A panaszos továbbra is „értetlenkedett”, ezért a r. főtörzsőrmester elkérte tőle a készüléket, és a kódot ő írta be a készülékbe, majd az adat felírását követően azt visszaadta a panaszosnak. A rendőrség ugyanakkor külön nem adott magyarázatot az IMEI szám ellenőrzésével kapcsolatban, illetve fokozott ellenőrzés keretében történő ellenőrzésre (például azon indokkal, hogy a környéken elszaporodtak a telefonkészülék lopások) nem hivatkozott.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info. tv.) 3. §-ának 7. pontja értelmében a hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes, határozott és megfelelő tájékoztatáson alapuló egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozik vagy az akaratát félreérthetetlenül kifejező más magatartás útján jelzi, hogy beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok kezeléséhez.

A fenti rendelkezések egybevetésével megállapítható, hogy bizonyos rendőri intézkedések fogantatása során lehetősége van a rendőrségnek arra, hogy az intézkedés alá vont személy hozzájárulása nélkül megismerjék és kezeljék a rendőrségi intézkedés fogantatásához szükséges személyes adatokat. Vizsgálni kell tehát azt, hogy jelen esetben a személyes adat megismerése és kezelése szükséges-e a konkrét rendőrségi feladat ellátásához. Amennyiben nem szükséges, akkor az Info tv. említett rendelkezése szerint a panaszos hozzájárulása nélkül az intézkedő rendőr nem ismerhette volna meg és nem kezelhette volna az adott személyes adatokat.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül abban a tekintetben, hogy a panaszos bármilyen módon kifejezte-e azt, hogy nem járul hozzá telefonja IMEI számának bekapcsolt állapotban való lekérésére (így egyéb személyes adatokhoz való hozzáférésére), valamint az adat rögzítésére. Ezt az ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e tekintetben nem állapítható meg a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának a sérelme.

A Testület ugyanakkor megállapítja azt, hogy jelen esetben – tekintettel arra, hogy a rendőrség nem jelölte meg az, hogy fokozott ellenőrzés keretében szükséges volt a telefon ellenőrzése – szükségtelen volt az IMEI szám rögzítése. A hivatkozott közlekedési szabálysértés bizonyításához a mobiltelefonszám rögzítése elegendő, a mobilkészülék IMEI számának ismerete azonban nem. (Az IMEI szám alapján nem lehet a mobiltelefonszámot megállapítani.)

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése sem lehetett a telefon ellenőrzésének jogalapja a konkrét esetben, mivel a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy – időleges – elvételére és adatainak rögzítésére. Amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna olyan jellegű bűncselekmény (szabálysértés) elkövetésének gyanúja, ahol kérdéses a készülék tulajdonjoga, úgy sor kerülhetett volna a mobiltelefon visszatartására, lefoglalására, majd az adatainak rögzítésére, azonban a panaszossal szemben ilyen gyanú nyilvánvalóan nem merült fel.

A Testület – az eset összes körülményének figyelembe vétele mellett – azt állapította meg, hogy csekély mértékben sérült a panaszos személyes adatok védelméhez, illetve a tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

4) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr megfenyegette a panaszost: amennyiben nem adja át a készüléket, akkor kényszerítő eszközt alkalmaz vele szemben, illetve jobb kezét demonstratív módon megfogta.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester jelentésében előadta, hogy a panaszos elővette a mobiltelefont az autóból, és közölte, hogy nem tudja megmutatni az IMEI számot, mert nem tudja, hol kell keresni. A panaszos a rendőr magyarázata ellenére továbbra is értetlenkedett, ezért elkérte tőle a készüléket, majd beírta a kódot, és felírta az IMEI számot. Testi kényszerrel nem alkalmazott, a hangneme nyugodt volt. A r. törzsszáslós hasonlóan nyilatkozott, továbbá előadta, hogy egyikük sem érintette meg a panaszos testét, és nem vettek elő bilincset.

Az Rtv. 16. §-nak (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem

vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. Az Rtv. 48. §-a meghatározza a bilincs alkalmazásának eseteit: a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozása, b) támadásának megakadályozása, c) szökésének megakadályozása, vagy d) ellenszegülésének megtörése érdekében alkalmazható.

A panasz ezen része tekintetében továbbá a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára: a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot. Az Rtv. ezen rendelkezése alapján az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. A rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangneme. A Testület ezzel összefüggésben utal továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos minek hatására adta át a mobiltelefonját, ezért ebben a vonatkozásban az emberi méltósághoz, illetve a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrségnek a panaszos jogellenes cselekményre vonatkozó rendőri észlelése alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett, ami miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga. Az igazoltatással nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, illetve azzal, hogy nem kapott dokumentumot a helyszínen a rendőrség részéről nem történt olyan mulasztás, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét eredményezte. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy önkéntes volt-e a panaszos részéről mobiltelefonjának átadása. A Testület ugyanakkor megállapította azt, hogy az IMEI szám elkérése minden jogalapot nélkülözött, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való jogának megsértését eredményezte. A sérelem mértéke ugyanakkor nem érte el a súlyosság azon fokát, ami a Testület súlyos alapjogi sérelmet megállapító állásfoglalását megalapozná.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. május 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag helyett
Dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag